

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОДІЛЬСЬКИЙ СПЕЦІАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ КОЛЕДЖ

Факультет

(назва факультету)

Кафедра
Кафедра обліку і оподаткування
(назва кафедри)



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Безпека праці та життєдіяльності в галузі

освітній ступінь	бакалавр
освітньо-професійна програма	Облік і оподаткування
шифр і назва галузі знань	07 Управління та адміністрування
шифр і назва спеціальності	071 Облік і оподаткування
назва спеціалізації	
мова викладання	державна (українська)

м. Кам'янець-Подільський

2019 рік

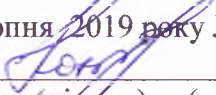
РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Подільським спеціальним навчально-реабілітаційним соціально-економічним коледжем

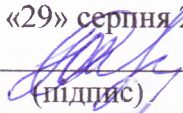
РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Марунчак О.В., викладач кафедри інформаційної діяльності, документознавства та фундаментальних дисциплін

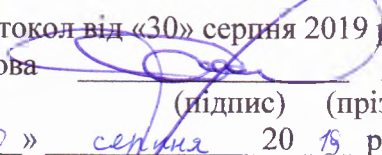
Розглянуто і затверджено на засіданні кафедри обліку і оподаткування, що відповідає за забезпечення освітньої програми

Протокол від «28» серпня 2019 року № 1
Завідувач кафедри  (Коркушко О.Н.)
(підпис) (прізвище та ініціали)
« 28 » 08 20 19 року

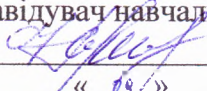
Схвалено Науково-методичною комісією Подільського спеціального навчально-реабілітаційного соціально-економічного коледжу

Протокол від «29» серпня 2019 року № 1
Голова  (Гуменюк І.Л.)
(підпис) (прізвище та ініціали)
« 29 » серпня 20 19 року

Схвалено Вченою радою Подільського спеціального навчально-реабілітаційного соціально-економічного коледжу

Протокол від «30» серпня 2019 року № 1
Голова  (Тріпак М.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)
« 30 » серпня 20 19 року

Програму перевірено

Завідувач навчально-методичного відділу
 (Гарбарець І.А.)
« 29 » серпня 20 19 року

1. Мета навчальної дисципліни

1.1. Мета вивчення дисципліни: надання знань, умінь, здатностей (компетенцій) для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення безпеки життєдіяльності та оптимального управління охороною праці на підприємствах (об'єктах господарської, економічної та науково-освітньої діяльності), формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.

1.2. Компетентності, яких набувають студенти в процесі вивчення навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі та практичні проблеми у процесі навчання, формування шляхів і засобів підтримки і зміцнення високої працездатності людини.
Загальні компетентності	ЗК 12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство там у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	
1.3. Програмні результати навчання:	
Програмні результати навчання	ПР 19. Дотримуватися здорового способу життя, безпеки життєдіяльності співробітників та здійснювати заходи щодо збереження навколишнього середовища. ПР 23. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

2. Опис навчальної дисципліни

1. Найменування показників:

- 1.1. Кількість кредитів – 4
- 1.2. Загальна кількість годин – 120
- 1.3. Кількість модулів –
- 1.4. Кількість змістових модулів – 2
- 1.5. Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва) –

2. Характеристика навчальної дисципліни:

- 2.1. Форма навчання – денна/заочна
- 2.2. Статус навчальної дисципліни (нормативна/навчальна дисципліна самостійного вибору) – нормативна
- 2.3. Передумови для вивчення дисципліни (перелік навчальних дисциплін, які мають бути вивчені раніше, перелік раніше здобутих результатів навчання) – ПР 01, ПР 08, ПР 11 – безпека життєдіяльності, охорона праці.

3. Обсяг навчальної дисципліни

3.1. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовний модуль, тема та її короткий зміст	Шифри компетентностей, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти	Шифри програмних результатів навчання здобувача вищої освіти
Змістовний модуль 1. Безпека життєдіяльності		
Тема 1. Вступ. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик, як кількісна оцінка небезпек.	ЗК 12, ЗК 15	ПР 19, ПР 23
Тема 2. Природні загрози, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки	ЗК 12, ЗК 15	ПР 19, ПР 23
Тема 3. Класифікація НС. Типологія аварій на потенційно-небезпечних об'єктах.	ЗК 12, ЗК 15	ПР 19, ПР 23
Тема 4. Техногенні небезпеки та їхні наслідки. Пожежна безпека. Радіаційна безпека. Хімічна безпека.	ЗК 12, ЗК 15	ПР 19, ПР 23
Тема 5. Середовище проживання людини. Людина – як елемент системи.	ЗК 12, ЗК 15	ПР 19, ПР 23
Тема 6. Перша долікарська допомога при невідкладних станах, що виникають у повсякденні та під час надзвичайних ситуацій.	ЗК 12, ЗК 15	ПР 19, ПР 23
Змістовний модуль 2. Захист населення		
Тема 7. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та особливості. Соціальні та психологічні чинники ризику. Поведінкові реакції населення у НС.	ЗК 12, ЗК 15	ПР 19, ПР 23
Тема 8. Застосування ризик-орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС.	ЗК 12, ЗК 15	ПР 19, ПР 23
Тема 9. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення та АТО у НС.	ЗК 12, ЗК 15	ПР 19, ПР 23
Тема 10. Загальні засади моніторингу НС.	ЗК 12, ЗК 15	ПР 19, ПР 23

3.2. Розподіл у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять, програма навчальної дисципліни

3.2.1. Очна (денна)

1.) Програма навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем						
	усього	л	пр	сем	лаб	с.р.
Змістовний модуль 1. Безпека життєдіяльності	68	20	4	8		36
Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек.	10	2		2		6

Назви змістових модулів і тем	усього	л	пр	сем	лаб	с.р.
	Тема 2. Природні загрози, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки	12	4		2	
Тема 3. Техногенні небезпеки та їхні наслідки. Типологія аварій на потенційно-небезпечних об'єктах.	14	4	2	2		6
Тема 4. Техногенні небезпеки та їхні наслідки. Пожежна безпека.	8	2				6
Тема 5. Середовище проживання людини. Людина - як елемент системи.	10	4				6
Тема 6. Перша долікарська допомога при невідкладних станах, що виникають у повсякденні та під час надзвичайних ситуацій.	14	4	2	2		6
Змістовний модуль 2. Захист населення	52	16	4	8		24
Тема 7. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та особливості. Соціальні та психологічні чинники ризику. Поведінкові реакції населення у НС.	14	4	2	2		6
Тема 8. Застосування ризик-орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС.	14	4	2	2		6
Тема 9. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення та АТО у НС.	12	4		2		6
Тема 10. Управління силами та засобами ОГ під час НС.	12	4		2		6
ВСЬОГО	120	36	8	16		60

1. Темати та короткий зміст лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик, як кількісна оцінка небезпек.	Визначення поняття безпеки. Система «людина – життєве середовище» та її компоненти. Життєдіяльність як комплекс взаємозв'язків у системі «людина – життєве середовище». Основні поняття та визначення безпеки життєдіяльності. Визначення поняття безпеки. Номенклатура та таксономія небезпек. Джерела небезпеки та їх класифікація: природні, техногенні, соціальні та комбіновані джерела небезпеки.	2
2	Тема 2. Природні загрози, характер їхніх проявів	Природні загрози, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки. Загальні закономірності виникнення природних небезпек.	2

3	та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки	Абіотичні небезпеки: літосферні (землетруси, зсуви, селі, вулкани); гідросферні (повені, снігові лавини, шторми); атмосферні (урагани, зливи, град, тумани, ожеледі, блискавки); космічні (астероїди, сонячне та космічне випромінювання).	2
4	Тема 3. Класифікація НС. Типологія аварій на потенційно-небезпечних об'єктах.	Техногенні небезпеки та їхні наслідки. Типологія аварій на потенційно-небезпечних об'єктах. Небезпеки, пов'язані з використанням транспортних засобів, горючих, легкозаймистих і вибухонебезпечних речовин та матеріалів, процесів, що відбуваються при підвищених температурах та підвищеному тиску.	2
5		Небезпечна дія електричного струму на організм людини. Техногенні джерела іонізуючого, електромагнітного. Промислові аварії, катастрофи та їхні наслідки. Рівні виробничих аварій в залежності від їхнього масштабу. Втрати міцності, деформації, провали і руйнування будівель та споруд.	2
6	Тема 4. Техногенні небезпеки та їхні наслідки. Пожежна безпека. Радіаційна безпека. Хімічна безпека.	Загальні поняття про основи теорії розвитку та припинення горіння. Етапи розвитку пожежі. Зони горіння, теплового впливу, задимлення, токсичності. Небезпечні для людини фактори пожежі. Вибух. Фактори техногенних вибухів, що призводять до ураження людей, руйнування будівель, споруд, технічного устаткування і забруднення навколишнього середовища.	2
7	Тема 5. Середовище проживання людини. Людина як елемент системи людина-середовище. Медико-біологічні основи БЖД	Аналізатори людини. Психологічні властивості людини. Психологічні чинники небезпеки.	2
8		Оцінка чинників ризику, що впливають на здоров'я та працездатність людини.	2
9	Тема 6. Перша долікарська допомога при невідкладних станах, що виникають у повсякденні та під час надзвичайних ситуацій	Загальні поняття про першу медичну допомогу Долікарська допомога при пораненнях і кровотечах Перша допомога при ушкодженні м'яких тканин, суглобів і кісток.	2
10		Надання першої допомоги при втраті свідомості, шоку, тепловому та сонячному ударах, опіку, обмороженні. Долікарська допомога при задусі, утопленні, отруєнні, та в інших випадках	2
11	Тема 7. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та особливості. Соціальні та психологічні чинники ризику. Поведінкові реакції населення у НС.	Соціальні небезпеки. Політичні небезпеки. Засоби та заходи, спрямовані на запобігання виникненню конфліктних ситуацій.	2
12		Забезпечення безпеки економічної діяльності. Соціально-політичні конфлікти з використанням звичайної зброї та засобів масового ураження.	2

13	Тема 8. Застосування ризик-орієнтованого підходу для побудови імовірнісних	Загальний аналіз ризику і проблем безпеки складних систем, які охоплюють людину (керівник, оператор, персонал, населення), об'єкти техносфери та природне середовище.	2
14	структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС.	Індивідуальний та груповий ризик. Концепція прийнятного ризику. Розподіл підприємств, установ та організацій за ступенем ризику їхньої господарської діяльності щодо забезпечення безпеки та захисту населення і територій від НС.	2
15	Тема 9. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-	Загальні функції управління пов'язанні з прогнозуванням, плануванням, регулюванням, координацією і контролем.	2
16	функціональна структура захисту населення та АТО у НС.	Управлінське рішення, його сутність, правове, організаційне, інформаційне та документальне забезпечення. Загальна технологія та моделі прийняття управлінських рішень.	2
17	Тема 10. Загальні засади моніторингу НС та порядок його здійснення.	Загальні засади моніторингу НС та порядок його здійснення. Моніторинг небезпек життєвого середовища людини в Україні.	2
18	Моніторинг небезпек життєвого середовища людини в Україні	Елементи системи моніторингу та прогнозування небезпечних подій. Паспортизація, ідентифікація та декларування безпеки об'єктів. Безпека людини в концепції ООН про сталий людський розвиток.	2
Всього			36

2. Теми та короткий зміст семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик, як кількісна оцінка небезпек.	Визначення поняття безпеки. Система «людина – життєве середовище» та її компоненти. Життєдіяльність як комплекс взаємозв'язків у системі «людина – життєве середовище». Основні поняття та визначення безпеки життєдіяльності. Визначення поняття безпеки. Номенклатура та таксономія небезпек. Джерела безпеки та їх класифікація: природні, техногенні, соціальні та комбіновані джерела безпеки.	2
2	Тема 2. Природні загрози, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки	Природні загрози, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки. Загальні закономірності виникнення природних небезпек. Абіотичні небезпеки: літосферні (землетруси, зсуви, селі, вулкани); гідросферні (повені, снігові лавини, шторми); атмосферні (урагани, зливи, град, тумани, ожеледі, блискавки); космічні (астероїди, сонячне та космічне випромінювання).	2

3	<p>Тема 3. Класифікація НС. Типологія аварій на потенційно-небезпечних об'єктах.</p>	<p>Техногенні небезпеки та їхні наслідки. Типологія аварій на потенційно-небезпечних об'єктах. Небезпеки, пов'язані з використанням транспортних засобів, горючих, легкозаймистих і вибухонебезпечних речовин та матеріалів, процесів, що відбуваються при підвищених температурах та підвищеному тиску. Небезпечна дія електричного струму на організм людини. Техногенні джерела іонізуючого, електромагнітного. Промислові аварії, катастрофи та їхні наслідки. Рівні виробничих аварій в залежності від їхнього масштабу. Втрати міцності, деформації, провали і руйнування будівель та споруд.</p>	2
4	<p>Тема 6. Перша долікарська допомога при невідкладних станах, що виникають у повсякденні та під час надзвичайних ситуацій</p>	<p>Загальні поняття про першу медичну допомогу Долікарська допомога при пораненнях і кровотечах Перша допомога при ушкодженні м'яких тканин, суглобів і кісток. Надання першої допомоги при втраті свідомості, шоку, тепловому та сонячному ударах, опіку, обмороженні. Долікарська допомога при задусі, утопленні, отруєнні, та в інших випадках</p>	2
5	<p>Тема 7. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та особливості. Соціальні та психологічні чинники ризику. Поведінкові реакції населення у НС.</p>	<p>Соціальні небезпеки. Політичні небезпеки. Засоби та заходи, спрямовані на запобігання виникненню конфліктних ситуацій. Забезпечення безпеки економічної діяльності. Соціально-політичні конфлікти з використанням звичайної зброї та засобів масового ураження.</p>	2
6	<p>Тема 8. Застосування ризик-орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС.</p>	<p>Загальний аналіз ризику і проблем безпеки складних систем, які охоплюють людину (керівник, оператор, персонал, населення), об'єкти техносфери та природне середовище. Індивідуальний та груповий ризик. Концепція прийнятного ризику. Розподіл підприємств, установ та організацій за ступенем ризику їхньої господарської діяльності щодо забезпечення безпеки та захисту населення і територій від НС.</p>	2
7	<p>Тема 9. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення та АТО у НС.</p>	<p>Загальні функції управління пов'язанні з прогнозуванням, плануванням, регулюванням, координацією і контролем. Управлінське рішення, його сутність, правове, організаційне, інформаційне та документальне забезпечення. Загальна технологія та моделі прийняття управлінських рішень.</p>	2

8	Тема 10. Загальні засади моніторингу НС та порядок його здійснення. Моніторинг небезпек життєвого середовища людини в Україні.	Загальні засади моніторингу НС та порядок його здійснення. Моніторинг небезпек життєвого середовища людини в Україні. Елементи системи моніторингу та прогнозування небезпечних подій. Паспортизація, ідентифікація та декларування безпеки об'єктів. Безпека людини в концепції ООН про сталий людський розвиток.	2
Всього			16

3. Теми та короткий зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 3. Класифікація НС. Типологія аварій на потенційно-небезпечних об'єктах.	Визначення техногенні небезпеки та їхні наслідків. Розпізнавання небезпек, пов'язаних з використанням транспортних засобів, горючих, легкозаймистих і вибухонебезпечних речовин та матеріалів, процесів, що відбуваються при підвищених температурах та підвищеному тиску. Вплив небезпечної дії електричного струму на організм людини.	2
2	Тема 6. Перша долікарська допомога при невідкладних станах, що виникають у повсякденні та під час надзвичайних ситуацій	Долікарська допомога при пораненнях і кровотечах. Перша допомога при ушкодженні м'язів, тканин суглобів і кісток. Надання першої допомоги при втраті свідомості, шоку, тепловому та сонячному ударах, опіку, обмороженні. Долікарська допомога при задусі, утопленні, отруєнні, та в інших випадках	2
3	Тема 7. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та особливості. Соціальні та психологічні чинники ризику. Поведінкові реакції населення у НС.	Визначення засобів та заходів, спрямованих на запобігання виникненню конфліктних ситуацій. Забезпечення безпеки економічної діяльності. Соціально-політичні конфлікти з використанням звичайної зброї та засобів масового ураження, уміння та навички реакції населення у НС.	2
4	Тема 8. Застосування ризик-орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС.	Загальний аналіз ризику і проблем безпеки складних систем, які охоплюють людину (керівник, оператор, персонал, населення), об'єкти техносфери та природне середовище. Індивідуальний та груповий ризик. Концепція прийнятності ризику.	2
Всього			8

4. Теми та короткий зміст лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1			
2			
Всього			

5. Теми, що виносяться на самостійне опрацювання, їх короткий зміст

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик, як кількісна оцінка небезпек.	Небезпечні та шкідливі фактори. Ідентифікація джерел небезпеки і породжених ними небезпечних та шкідливих факторів.. Головні визначення безпека, загроза, небезпека, надзвичайна ситуація, ризик. Безпека людини, суспільства, національна безпека. Аксіоми безпеки життєдіяльності.	6
2	Тема 2. Природні загрози, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки	Біотичні небезпеки (небезпечні рослини, тварини, риби, комахи, гриби, бактерії, віруси). Заразні хвороби тварин та рослин	6
3	Тема 3. Класифікація НС. Типологія аварій на потенційно-небезпечних об'єктах.	Пошкодження енергосистем, інженерних і технологічних мереж. Небезпечні події на транспорті та аварії на транспортних комунікаціях.	6
4	Тема 4. Техногенні небезпеки та їхні наслідки. Радіаційна безпека. Пожежна безпека. Хімічна безпека.	Класифікація об'єктів за їхньою пожежо-вибухонебезпекою. Показники пожежо-вибухонебезпеки речовин і матеріалів. Законодавча база в галузі пожежної безпеки.	6
5	Тема 5. Середовище проживання людини. Людина – як елемент системи.	Вплив біоритмів на працездатність і стан здоров'я людини.	6
6	Тема 6. Перша долікарська допомога при невідкладних станах, що виникають у повсякденному житті та під час НС.	Долікарська допомога при ураженні електричним струмом. Транспортування потерпілого.	6
7	Тема 7. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та особливості. Соціальні та психологічні чинники ризику. Поведінкові реакції населення у НС.	Види тероризму, його первинні, вторинні та каскадні вражаючі фактори; збройні напади, захоплення й утримання об'єктів державного значення.	6
8	Тема 8. Застосування ризик-орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС.	Управління безпекою через порівняння витрат та отриманих вигод від зниження ризику.	6
9	Тема 9. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-	Інформаційна підтримка та процедурне забезпечення прийняття й реалізації рішень пов'язаних з усуненням загрози виникнення НС або реагуванням на НС та організації	6

	функціональна структура захисту населення та АТО у НС.	ліквідування її наслідків.	
10	Тема 10. Загальні засади моніторингу НС.	Міжнародне законодавство з безпеки життєдіяльності. Україна в структурі європейської безпеки. Система національної безпеки України.	6
Всього			60

3.2.2. Заочна

1) Програма навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Заочна форма						
	усього	л	пр	сем	лаб	інд	с.р.
Змістовний модуль 1. Безпека життєдіяльності	52	3	1				48
Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек.	18	1	1				16
Тема 2. Природні загрози, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки	17	1					16
Тема 3. Техногенні небезпеки та їхні наслідки. Типологія аварій на потенційно-небезпечних об'єктах. Перша долікарська допомога при невідкладних станах, що виникають у повсякденні та під час НС.	17	1					16
Змістовний модуль 2. Захист населення	68	4	1				61
Тема 4. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та особливості. Соціальні та психологічні чинники ризику. Поведінкові реакції населення у НС.	17	1	1				15
Тема 5. Застосування ризик-орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС.	17	1					16
Тема 6. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення та АТО у НС.	17	1					16
Тема 7. Управління силами та засобами ОГ під час НС.	17	1					16
ВСЬОГО	120	7	2				111

2) Теми та короткий зміст лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 1.	Визначення поняття безпеки. Система «людина –	1

	Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик, як кількісна оцінка небезпек.	життєве середовище» та її компоненти. Життєдіяльність як комплекс взаємозв'язків у системі «людина – життєве середовище». Основні поняття та визначення безпеки життєдіяльності.	
2	Тема 2. Природні загрози, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки	Природні загрози, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки. Загальні закономірності виникнення природних небезпек.	1
3	Тема 3. Техногенні небезпеки та їхні наслідки. Пожежна безпека. Радіаційна безпека. Хімічна безпека. Перша долікарська допомога при не відкладних станах, що виникають у повсякденні та під час надзвичайних ситуацій	Загальні поняття про основи теорії розвитку та припинення горіння. Етапи розвитку пожежі. Зони горіння, теплового впливу, задимлення, токсичності. Небезпечні для людини фактори пожежі. Вибух. Фактори техногенних вибухів, що призводять до ураження людей, руйнування будівель, споруд, технічного устаткування і забруднення навколишнього середовища.	1
4	Тема 4. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та особливості. Соціальні та психологічні чинники ризику. Поведінкові реакції населення у НС.	Соціальні небезпеки. Політичні небезпеки. Засоби та заходи, спрямовані на запобігання виникненню конфліктних ситуацій. Забезпечення безпеки економічної діяльності. Соціально-політичні конфлікти з використанням звичайної зброї та засобів масового ураження.	1
5	Тема 5. Застосування ризик-орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС.	Загальний аналіз ризику і проблем безпеки складних систем, які охоплюють людину (керівник, оператор, персонал, населення), об'єкти техносфери та природне середовище. Індивідуальний та груповий ризик. Концепція прийнятного ризику.	1
6	Тема 6. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення та АТО у НС.	Загальні функції управління пов'язанні з прогнозуванням, плануванням, регулюванням, координацією і контролем. Управлінське рішення, його сутність, правове, організаційне, інформаційне та документальне забезпечення. Загальна технологія та моделі прийняття управлінських рішень..	1
7	Тема 7. Загальні засади моніторингу НС та порядок його здійснення. Моніторинг небезпек життєвого середовища людини в Україні	Загальні засади моніторингу НС та порядок його здійснення. Моніторинг небезпек життєвого середовища людини в Україні. Елементи системи моніторингу та прогнозування небезпечних подій. Паспортизація, ідентифікація та декларування безпеки об'єктів.	1
Всього			7

3) Теми та короткий зміст семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1			
2			
Всього			

4) Теми та короткий зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик, як кількісна оцінка небезпек	Визначення поняття безпеки. Система «людина – життєве середовище» та її компоненти. Життєдіяльність як комплекс взаємозв'язків у системі «людина – життєве середовище». Основні поняття та визначення безпеки життєдіяльності. Визначення поняття небезпеки. Номенклатура та таксономія небезпек. Джерела небезпеки та їх класифікація: природні, техногенні, соціальні та комбіновані джерела небезпеки.	1
2	Тема 4. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та особливості. Соціальні та психологічні чинники ризику. Поведінкові реакції населення у НС.	Визначення засобів та заходів, спрямованих на запобігання виникненню конфліктних ситуацій. Забезпечення безпеки економічної діяльності. Соціально-політичні конфлікти з використанням звичайної зброї та засобів масового ураження, уміння та навички реакції населення у НС.	1
Всього			2

5) Теми та короткий зміст лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1			
2			
Всього			

б) Теми, що виносяться на самостійне опрацювання, їх короткий зміст

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик, як кількісна оцінка небезпек.	Визначення поняття безпеки. Номенклатура та таксономія небезпек. Джерела небезпеки та їх класифікація: природні, техногенні, соціальні та комбіновані джерела небезпеки. Небезпечні та шкідливі фактори. Ідентифікація джерел небезпеки і породжених ними небезпечних та шкідливих факторів.. Головні визначення безпека, загроза, небезпека, надзвичайна ситуація, ризик. Безпека людини, суспільства, національна безпека. Аксиоми безпеки життєдіяльності.	16

2	Тема 2. Природні загрози, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки	Абіотичні небезпеки: літосферні (землетруси, зсуви, селі, вулкани); гідросферні (повені, снігові лавини, шторми); атмосферні (урагани, зливи, град, тумани, ожеледі, блискавки); космічні (астероїди, сонячне та космічне випромінювання). Біотичні небезпеки (небезпечні рослини, тварини, риби, комахи, гриби, бактерії, віруси). Заразні хвороби тварин та рослин	16
3	Тема 3. Техногенні небезпеки та їхні наслідки. Пожежна безпека. Радіаційна безпека. Хімічна безпека. Перша долікарська допомога при невідкладних станах, що виникають у повсякденні та під час надзвичайних ситуацій	Класифікація об'єктів за їхньою пожежо-вибухонебезпекою. Показники пожежо-вибухонебезпеки речовин і матеріалів. Законодавча база в галузі пожежної безпеки. Загальні поняття про першу медичну допомогу. Долікарська допомога при пораненнях і кровотеках Перша допомога при ушкодженні м'яких тканин, суглобів і кісток.	16
4	Тема 4. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та особливості. Соціальні та психологічні чинники ризику. Поведінкові реакції населення у НС.	Види тероризму, його первинні, вторинні та каскадні вражаючі фактори; збройні напади, захоплення й утримання об'єктів державного значення.	15
5	Тема 5. Застосування ризик-орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС.	Розподіл підприємств, установ та організацій за ступенем ризику їхньої господарської діяльності щодо забезпечення безпеки та захисту населення і територій від НС. Управління безпекою через порівняння витрат та отриманих вигод від зниження ризику.	16
6	Тема 6. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення та АТО у НС.	Інформаційна підтримка та процедурне забезпечення прийняття й реалізації рішень пов'язаних з усуненням загрози виникнення НС або реагуванням на НС та організації ліквідування її наслідків.	16
7	Тема 7. Загальні засади моніторингу НС та порядок його здійснення. Моніторинг небезпек життєвого середовища людини в Україні	Безпека людини в концепції ООН про сталий людський розвиток. Міжнародне законодавство з безпеки життєдіяльності. Україна в структурі європейської безпеки. Система національної безпеки України.	16
Всього			111

6.1.2. Розподіл вагових коефіцієнтів для заліку/іспиту (для заочної форми навчання):

Залік:

Змістовий модуль								
МКР				Підсумкова оцінка за змістовий модуль, враховуючи оцінку за захист навчального матеріалу, що виноситься на самостійне визначення				Рейтингова (підсумкова) оцінка з навчальної дисципліни (100 балів) або залік
43%				57%				100
T1	T2	...	T6	T7	T8	T9	T10	

7. Критерії оцінювання складових поточного контролю навчальної діяльності студента

7.1. Компетенції (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних (враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) – оцінюються за 100-бальною системою

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
98-100	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вмie ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
94-97	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вмie знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
90-93	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
86-89	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вмie аналізувати і систематизувати інформацію,

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
	робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
81-85	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
75-80	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
70-74	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
65-69	Студент розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.
60-64	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
50-59	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
35-49	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
1-34	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.

7.1. Оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання - за 100-бальною системою

7.2. Оцінювання модульних контрольних робіт - за 100-бальною системою

7.3. Оцінювання захист навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення для студентів заочної форми навчання - за 100-бальною системою

7.4. Оцінювання іспиту - за 100-бальною системою

8. Інструменти, обладнання, програмне, методичне забезпечення навчальної дисципліни

1. Робоча програма (розглянута та схвалена на засіданні кафедри).
2. Плани занять, конспекти лекцій
3. Перелік основної та додаткової літератури.
4. Навчально-методичні матеріали до семінарських занять.
5. Навчально-наочні посібники, технічні засоби навчання тощо.
6. Засоби поточного контролю.
7. Комплекс модульних контрольних робіт (МКР).
8. Методичні вказівки до самостійної роботи.
9. Електронний підручник.

9. Рекомендовані джерела інформації

9.1. Нормативно-правова база

1. ДСТУ 2272-2006 „Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять”.
2. Конституція України. Основний закон. Київ, 1996.
3. Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97). Київ : Відділ поліграфії Українського центру держсанепідемнагляду МОЗ України, 1998. 125с.
4. Про адміністративні порушення: Закон України. Київ, 1993.
5. Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення: Закон України Відомості Верховної Ради України. 1994. № 27.
6. Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань: Закон України від 14 січня 1998 р. Київ, 1998.
7. Про охорону здоров'я: Закон України. Київ, 1992.
8. Про охорону праці: Закон України. Київ, 1992.
9. Про пожежну безпеку: Закон України. Київ, 1993.
10. Про цивільну оборону України: Закон України від 3 лютого 1993 р. Київ, 1993.
11. Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань: Закон України від 14 січня 1998 р. Київ, 1998.
12. Про охорону здоров'я: Закон України. Київ, 1992.
13. Про пожежну безпеку: Закон України. Київ, 1993.

9.2. Основна література

1. Безпека життєдіяльності (забезпечення соціальної, техногенної та природної безпеки): Навч. посібник В. В. Бегун, І. М. Науменко. Київ, 2004. 328с.
2. Березуцький В. В., Васьковець Л. А., Вершиніна Н. П. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник За ред. проф. В. В. Березуцького. Харків: Факт, 2005. 348 с.
3. Желібо Є. П., Заверуха Н. М., Зацарний В. В. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти України I-IV рівнів акредитації. Львів: «Новий Світ», 2002. 328 с.
4. Касьянов М. А., Ревенко Ю. П., Медяник В. О. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник. Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2006. 284 с.
5. Концепція освіти з напрямку "Безпека життя і діяльності людини" В. О. Кузнецов, В. В. Мухін, О. Ю. Буров та ін. Інформаційний вісник. Вища освіта. Київ : Вид-во наук.-метод. центру вищої освіти МОНУ, 2001. № 6. С. 6–17.
6. Ліпкан В.А. Безпекознавство: Навч. посіб. Київ: Вид-во Європ. ун-ту, 2003. 208 с.
7. Михайлюк В. О. Цивільний захист: Навч. посібник. Миколаїв: НУК, 2005. ч.1. Соціальна, техногенна і природна безпека. 136 с.
8. Михайлюк В. О., Халмурадов Б. Д. Цивільна безпека: Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2008, 158 с.
9. Мохняк С. М., Дацько О. С., Козій О. І., Романів А. С., Петрук М. П., Скіра В. В., Васійчук В. О., Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. Львів. Видавництво НУ "Львівська політехніка", 2009. 264 с.
10. Осипенко С. І., Іванов А. В. "Організація функціонального навчання у сфері цивільного захисту". Навчальний посібник. Київ, 2008. 286с.
11. Скобло Ю. С., Соколовська Т. Б., Мазоренко Д. І., Тіщенко Л. М., Троянов
12. М. М. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник для студентів вищих
13. навчальних закладів III-IV рівнів акредитації. Київ: Кондор, 2003. 424с.
14. Черняков О. Г., Кочін І. В., Сидоренко П. І., Букін В. Є, Костенецький М. І. Медицина. Навч. посібник. Київ : "Здоров'я". 2001, 348с.
15. Яким Р. С. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. Львів: Видавництво "Бескид Біт", 2005. 304 с.
16. Яремко З. М. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Ів. Франка, 2005. 301 с.

9.3. Додаткова література

1. Бегун В. В., Бегун С. В., Широков С. В. Казачков І. В., Литвинов В. В., Письменный Е.Н. Культура безопасности на ядерных объектах Украины. Учебн. пособие. К.: НТУУ КПИ, 2009, 363с.

2. Безопасность жизнедеятельности: Учебник Под ред. проф. Э.А. Арустамова. 2-е изд. перераб. и доп. Москва : Изд. дом "Дашков и К", 2000. 678с.
3. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб. О. С. Баб'як, О. М. Сітенко, І. В. Ківва та ін. Харків : Ранок, 2000. 304 с.
4. Заплатинський В. М. Полімовний тлумачний словник з безпеки: Підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 120 с.
5. Заплатинський В., Матис Й. Безопасность в эру глобализации: Монография. М.: ЦУЛ, 2010. 142.
6. Іванова І. В., Заплатинський В. М., Гвоздій С. П. "Безпека життєдіяльності" навчально-контролюючі тести. Київ : "Саміт-книга", 2005. 148 с.
7. Импульсная техника пожаротушения и многоплановой защиты. Изд.3-е, с изм. и доп. Сост. В. Д.Захматов, А. С. Кожемякин. Черкасы : ЧГТУ, 2002. 31с.
8. Кулалаєва Н. В., Михайлюк В. О., Халмурадов Б. Д., Ручні та пересувні засоби пожежогасіння: основні типи, будова та безпечне використання : Навчальний посібник. Київ, 2011. 189 с.
9. Кулешов Н. І., Уваров Ю. В., Олейник Є. Л., Пустомельник В. П., Єгурнов Ф. І. Пожежна безпека будівель та споруд. Харків, 2004. 271 с.
10. Літвак С. М., Михайлюк В. О. Безпека життєдіяльності. Навч. посібник. Миколаїв. ТОВ "Компанія ВІД". 2001. 230 с.
11. Основи соціоекології: Навч. посіб. Г. О. Бачинський, Н. В. Бернада, В. Д. Бондаренко та ін.; За ред. Г. О. Бачинського. Київ: Вища шк., 1995. 238 с.
12. Павленко А. Р. Компьютер и здоровье. Решение проблемы. 3-е изд., перераб. и доп. Київ: "Основа", 1998. 152 с.
13. Пістун І. П. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб. Суми: Університет. книга, 1999. 301 с.
14. Правила пожежної безпеки в Україні, затверджені наказом МНС України 19.10.2004 року № 126
15. Смоляр В. І. Фізіологія та гігієна харчування. Підручник для студентів. Київ: "Здоров'я", 2000. 335 с.
16. Халмурадов Б. Д. Безпека життєдіяльності. Перша допомога в надзвичайних ситуаціях: Навч.посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 138 с.
17. Ярошевська В. М., Ярошевський М. М., Москальов І. В. Безпека життєдіяльності. Київ : НМЦ, 1997. 292 с.

9.4. Інформаційні ресурси

1. <https://zakon.rada.gov.ua/laws> - Законодавство України
2. <http://www.osvita.com.ua> - освітній портал.
3. <http://www.nbuv.gov.ua> - Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського
4. <http://www.nplu.kiev.ua> – Національна парламентська бібліотека